

CULTURA & ESPECTÁCULOS

HISTÒRIA | L'historiador i arxiver aborda l'aportació menorquina a la I Guerra Mundial (1914-1918), un tema poc estudiat i inèdit sobre els emigrants a Algèria que van haver de lluitar en defensa de França

Marc Pallicer Benejam publica el llibre «Els menorquins a la Gran Guerra»

LAURA BAÑÓN

L'any passat es celebrà el centenari de l'esclat de la Primera Guerra Mundial (1914-1918), un conflicte en què Espanya es declarà neutral però en el qual trobam menorquins que s'hi van deixar la pell.

Aquest és un dels temes menys estudiats de la historiografia de Menorca. Marc Pallicer Benejam (Ciutadella, 1978) ha investigat l'aportació de menorquins al conflicte bèl·lic i fruit de la seva recerca acaba de sortir a la llum «Els menorquins de la Gran Guerra (1914-1918)», publicat per l'editorial Círculo Rojo.

Es tracta d'un tema inèdit que començà a investigar arrel d'un fet anecdòtic. Marc Pallicer va rebre a l'Arxiu Diocesà la visita de Victòria Mercadal, que havia estat la seva mestra a l'Escola des Born. Li duïa una postal rebuda per un avantpassat seu que havia estat enviada per un cost emigrat a Algèria.

En la postal apareixia la fotografia d'un jove anomenat Antoni Mercadal, vestit amb un estrany uniforme militar i amb un escrit que anunciava la seva mort per l'explosió d'un obús als Dardanel·ls (Turquia) el 6 de setembre de 1915. L'historiador tot d'una es va adonar que es podia tractar d'un menorquí mort a les trinxeres de la Gran Guerra i va començar a indagar. La recerca ha estat exhaustiva i laboriosa, i l'ha duit a les comunitats de menorquins que emigraren i s'establiren a Algèria.

Marc Pallicer ha localitzat els menorquins que essent d'una família menorquina, de cultura menorquina i havent nascut espanyols van haver de lluitar a la Gran Guerra per defensar la pàtria francesa. «La investigació em va permetre saber el nom de tots aquells menorquins que es van veure forçats a l'emigració a Algèria i que a més, van viure el drama de perdre els seus fills a la guerra», explica. Un exemple és la història de pel·lícula de la família Seguí Moll. Joan Seguí Benejam (1854) i Francisca Moll Seguí (1858) van emigrar a Algèria, s'establiren a Kouba, on es van casar (1876), fundaren la vinya Maison Seguí i van tenir set fills. De la seva descendèn-

L'edició es presentarà el 16 d'abril a la seu de l'IME i el 22 d'abril a vaDlibres, ambdós actes a les 20 hores

A les trinxeres. Joan Salord Gomila amb l'uniforme zuau, nascut a Algèria i fill de menorquins. A dalt, Marc Pallicer amb el llibre. ■ FOTO JOSEP BAGUR

cia, cinc fills van ser cridats a files, dels quals sols dos van aconseguir tornar sans i estalvis. Dels altres tres, un va morir al front, mentre que els altres dos moriren per les seqüeles. En el llibre, Marc Pallicer contextualitza la presència menorquina a la Gran Guerra i explica la biografia de 12 menorquins que lluitaren a les trinxeres: Joaquim Salort Lliteres, Antoni Febrer Capó, Joan Antoni Borràs Mus, Josep Mari Marí, Pere Vidal Pons, Antoni Sintes Pons, Joan Pons Ametller, Joan Camps Moll, Rafel Cardona Fedelich, Pere Cànoves Serra, Josep Fuxà Florit i Antoni Tur Ferrer. Unes vides que val la pena descobrir per conèixer la seva aportació a la Gran Guerra, un dels conflictes més sagnants de la història moderna.

LA SEVA MEMÒRIA, A FRANÇA
Segons Marc Pallicer, cada 11 de novembre a França se celebra l'armistici de 1918, que donà la victòria als aliats. En els cementiris nacionals

els noms dels caiguts reben un homenatge. I per a tots, es manté encesa la flama de l'Arc del Triomf a París. Els quatre menorquins que van morir durant la Gran Guerra per França i per la llibertat, també tenen la seva flama a l'Arc del Triomf. Ells

són els ciutadellencs Joaquim Salort Lliteres, el maonès Joan Borràs Mus, l'alaiorenc Antoni Sintes Pons i el migjorner Joan Camps Moll. Fins i tot, Joan Borràs va rebre a títol pòstum la Creu de Guerra.

Als vuit menorquins que van

sobreviure, l'Estat francès els gratificà amb la Medalla Comemorativa. Dos d'ells, el ciutadellenc Antoni Febrer i el maonès Pere Vidal, van ser condecorats en diverses ocasions per la seva heroïtat en el camp de batalla.